

**THE NORMALITY OF DEVIANCE - A MODEL OF INTEGRATION IN THE CASE
OF YOUNG MOLDOVAN MIGRANTS FROM THE DIASPORA**
**NORMALITATEA DEVIANTĂ – MODEL DE INTEGRARE ÎN CAZUL
TINERILOR IMIGRANȚI MOLDOVENI DIN DIASPORĂ**

Tatiana ROȘCA,

*Doctorand, asistent universitar,
Universitatea de Studii Europene din Moldova,*

Tatiana ROȘCA,

*Phd student, university assistant,
University of European Studies of Moldova*

ORCID: 0000-0003-4318-6610

Abstract. *The paper highlights the specificity of deviant behaviors, adopted by young Moldovans in the diaspora, as a model of assimilation in the process of their integration into the social context of Italy. It emphasizes the typology of alcohol consumption, drug use, acts of violence, through which it expresses and affirms its symbolic power, together with their place in the hospital country.*

Keywords: *deviant behavior, integration, drug use, alcohol consumption, young people in the diaspora;*

Rezumat. *Lucrarea scoate în evidență specificitatea comportamentelor deviante, adoptate de tinerii moldoveni din diasporă, ca model de asimilare în procesul integrării lor în contextual social al Italiei. Pune accent pe tipologia consumului de alcool, consumul de droguri, actele de violență, prin care-și exprimă și-și afirmă puterea simbolică, împreună cu locul lor în spațiul țării ospitaliere.*

Cuvinte-cheie: *comportament deviant, integrare, consum de droguri, consum de alcool, tineri din diasporă;*

În ultimii ani, au crescut alarmant și progresiv practicile deviante în rândul tinerilor din diasporă, încât să ne inducă ideea unei urgențe educaționale reale. O atenție deosebită în acest sens, o merită comportamentele de risc, legate de condiția imigrantului, ce hrănesc tot mai mult sentimentul nesiguranței opiniei publice, reținerea socială din partea mass-media și preocuparea politică a administrațiilor locale, contribuind semnificativ în alimentarea credințelor și stereotipurilor, care reduc singularitatea tinerilor la condiția dobândită de „imigranți”.

Din acest motiv, am încercat să analizăm mai îndeaproape modalitățile deviante, asumarea comportamentelor tinerilor moldoveni, ce se înscriu în procesul de asimilare, orientate pe baza valorilor tipice italiene, cu o atenție deosebită asupra diferențelor etnice și motivaționale.

Astfel, comportamentele luate în considerare, se referă la: consumul de droguri, consumul de alcool, ciocnirile fizice dintre grupuri și episoadele de infrațiuni mărunte, acte care sunt cu siguranță condamnabile pentru valoarea lor antisocială, dar în același timp modele de acțiune, tipice tinerilor și justificabile, răspândite în societatea italiană.

În acest scop, ca metodă de investigație, am folosit focus grupul, la care au participat 14 tineri moldoveni, cu vârsta cuprinsă între 14 și 20 de ani, din regiunea Emilia Romagna, Italia, cercetarea având loc în luna ianuarie 2021.

Rezultate și discuții

Consumul și abuzul de alcool, împreună cu răspândirea culturii de a bea în rândul tinerilor, atrage atenția constantă a cercetătorilor, care au remarcat intersecția dintre aceste deprinderi și frecvența comportamentelor riscante, corelate la conduite violente și agresive [2, p. 84]. Practica alcoolică este astfel conturată ca o specificitate generațională, care este activată și construită prin socializarea stilurilor de viață la nivel social, care se obiectivează în cultura tipică “a băutului” [3, p. 37].

Așadar, prin acest studiu, am încercat să evidențiem gestionarea complexității alcoolice prin multiplicitatea alegerilor și formelor de consum, care scot la iveală ritualurile “de băut”, legate indisolubil de contextul în care apar și de logica socială.

În baza rezultatelor analizei interviului, practicarea băutului în rândul tinerilor moldoveni din diasporă în contextul “italian” apare în mod substanțial împărțită în trei tipologii: neconsum, consum recreativ și abuz de alcool.

Primul tip configurează categoria de adolescenți cărora nu le place să bea, implementând măsuri de autocontrol, în mare parte atribuite unor motive morale, prescripții familiale și / sau religioase, reprezentând o categorie mică, în special de fete, care nu par interesate de consumul de alcool, pentru că nu apreciază gustul acestuia, cât și pentru faptul asocierii alcoolului la un comportament greșit, care încalcă normele culturale învățate în mediul de origine, cu implicații negative pentru propria viață și dezvoltarea psihofizică:

„Am încercat să beau, în special bere, dar nu-mi place. Chiar nu-mi place gustul alcoolului, e de... Nu înțeleg cum beau alții.” (A., 15ani)

„Nu vreau nici să știu cum e la gust. Prietenii mei au rămas în ghiarele alcoolului și acum nu pot ieși. Cum poate ceva, care te face să te distrezi, să te reducă în asemenea hal?” (S., 17 ani)

„În casa noastră nu se bea, mie nu-mi place gustul. Dar aici practic toți beau. După părerea mea, alcoolul te îmbată până când nu mai știi ce faci și asta e rău.” (M., 16 ani)

Pușinii tineri care declară că nu consumă alcool, își motivează alegerea, ca pe o alternativă, referindu-se la imposibilitatea de a concilia acest comportament cu activitatea sportivă:

„Nu beau. Fac sport, joc în echipă și nu beau pentru că-mi pasă de sănătate, dar nici nu-mi este greu fără alcool. Prefer să bat mingea, decât să fiu “turtă” ca un prost.” (C., 17 ani)

A doua practică, cea mai răspândită, identifică tipologia tinerilor consumatori de băuturi alcoolice din optica recreativă, categorie complexă și variată, în cadrul căreia se intersectează motivațiile, stilurile și locurile de consum, care evidențiază caracterul relațional al consumului de alcool cu viața socială a tânărului imigrant.

În același context, practica alcoolică își asumă rolul unei resurse pentru interacțiunea cu colegii, îndeplinind funcția principală de a fi împreună, de agregare, prin experimentarea nevoii de a-și construi identitatea socială și de a-și revendica autonomia și independența față de mediul familial, dovedind astfel “că au crescut”. În acest sens, consumul de alcool devine o practică funcțională a conversației, a trecerii timpului, “care permite distrugerea barierelor dintre membrii grupului și readucerea tuturor participanților la un singur mod expresiv. Băutul devine astfel mai mult o poziție, o atitudine de a plăcea altora, mai degrabă o nevoie comunitară, decât o alegere autonomă dictată de voință personală” [3, p. 37].

„Da, beau când sunt în companie, dacă ies cu prietenii la o bere. Nu beau atât de mult, beau ca să am paharul în mână, în timp ce sunt cu alții, ca să fiu în rând cu lumea.” (S., 16 ani)

„Nu beau mult, beau doar când mergem undeva cu prietena mea. Dar nu exagerez, pentru că sunt cam slabă la alcool.” (N., 16 ani)

Modalitățile nu par să arate diferențe în funcție de gen. Deși băieții par să bea mult mai mult decât fetele, se pare că atât pentru băieți cât și pentru fete, primordial este dorința de a ieși în evidență, nu doar față de grup, ci mai presus de toate, față de celălalt sex. Prin “băut”, tinerii intervievați comunică sau, mai degrabă, cred că comunică o imagine de sine adultă, transgresivă, provocatoare, considerată fundamentală pentru câștigarea potențialilor parteneri:

„Dacă ai un pahar în mână, fetele te privesc într-un anumit fel, ești cool. Nu înseamnă că bei pentru asta, dar credeți-mă, asta face mult pentru fete. Am prieteni care nu beau deloc, dar când sunt fete în companie, beau și ei.” (O., 16 ani)

„Dacă ies cu prietenele, nici nu beau, îmi iau o coca cola. Beau când ies cu băieții, pentru că dacă nu bei, „arăți ca o păpușă proastă”. Știu că este un lucru stupid, dar toată lumea bea să fie văzută, doar că nu o recunosc.” (A., 15 ani)

Relația cu alcoolul este configurată ca o relație limitată, în momente specifice de socializare. Majoritatea respondenților beau la sfârșit de săptămână sau la ocazii speciale, cum ar fi petreceri de zi de naștere sau de sărbători.

Alegerea locurilor depinde de disponibilitatea economică a membrilor grupului și de tipul de imagine pe care vor să o proiecteze în exterior. De obicei, consumul de alcool într-o discotecă sau în cluburi, are un cost foarte ridicat, de aceea tinerii moldoveni aleg mai des în favoarea parcurilor și piețelor din oraș, unde pot consuma alcool cumpărat la magazinele alimentare sau la baruri. Astfel, ei pun în aplicare practica “botellonului” [1, p. 43], care reprezintă un mod de a bea, răspândit foarte mult printre tineri, constând în băutura în contexte publice, tocmai pentru a reduce costurile asociate consumului în localuri, dar și “pentru nevoia tot mai mare de o relaționalitate mai etică decât estetică, adică legată nu de agregarea pe baza aparenței, ci pe baza frăției” [4, p. 21].

„Noi cumpărăm băutura la „Sigma” și după mergem într-un parc pe o bancă și așa petrecem serile. La discotecă te penesc, pentru un cocktail plătești 5-6 euro. Și nici măcar nu te distrezi, pentru că nu poți vorbi cu prietenii, nu auzi nimic acolo. Deci așa economisim și ne distrăm mai mult.” (B., 16 ani)

„Cu prietenii ne vedem aproape întotdeauna în parc sau dacă găsim un loc liniștit, în centru. Cineva aduce băutura, pe care o plătim noi toți și petrecem seara.” (P., 17 ani)

Pe de altă parte, cei care preferă să ofere o imagine despre ei înșiși, aderentă la un stil de viață mai occidentalizat, fiind foarte atenți la reputația lor socială, adoptă consumul de alcool pentru a deveni vizibili în contextul urban. În aceste cazuri, tinerii aleg să bea în public și doar în locuri speciale, cum ar fi baruri sau pub-uri, selectate pentru atractivitatea lor și pentru că sunt la modă, cu scopul de a se face văzuți:

„Eu sâmbătă ies în centrul orașului, într-un club cool, beau o băutura, mă uit la fete. După, mă duc să dansez în discotecă. Nu-mi place să beau în parc ca boschetarii. Îmi place să beau frumos, un cocktail bine făcut, nu ca alcoolicii de pe bănci, e dezgustător.” (E., 17 ani)

Al treilea mod de consum, detectat în rândul tinerilor moldoveni în timpul cercetării, îl reprezintă formele de abuz alcoolic, caracterizat prin consum excesiv și recurent, corelat în majoritatea cazurilor și cu consumul de droguri.

Totodată, reprezintă o practică care numără foarte puține cazuri afirmate, probabil din rușine sau neîncredere, având în vedere sinuozitatea subiectului. Strategia descrisă este cea a consumului excesiv de alcool, cu obiectivul clar de a se îmbăta.

„Beau dimineața, ca să mă trezesc, toți beau dimineața. Îmi place să beau, mă simt bine când beau. În fiecare zi beau ceva, îmi place totul: sambuca, bere, vin, rachiu. Dacă este alcool, îl beau.” (F., 15 ani)

„Beau, beau mult. Să spunem că în fiecare sâmbătă beau regulat. Părinții mei știu asta, tatăl meu m-a prins deja beat de multe ori. Când beau, nu mă gândesc la probleme, la greutățile vieții, îmi eliberez mintea. Dar dacă și mai fumez, atunci e chiar mai bine!” (O., 18 ani)

Vorbim despre cazuri izolate, care, totuși, ne determină să reflectăm cu atenție asupra naturii adevărate a fenomenului, mai ales dacă luăm în considerare că, în cursul cercetării, am colectat în mai multe rânduri informații contradictorii despre consumul de alcool în rândul tinerilor: pe de o parte, unii intervievați vorbesc despre prieteni și cunoscuți care par înclinați spre consumul excesiv de substanțe alcoolice, pe de altă parte, în timpul observațiilor personale, în anumite contexte, cum ar fi stațiile de autobuz sau parcuri din orașe, consumul de alcool în rândul tinerilor este evident în timpul săptămânii și în orele de dimineață.

„Mulți dintre prietenii mei beau mult, sunt mereu afară, beau în fiecare zi. Nu mă duc prea des la ei, pentru că regula este să bei ceva, dar așa devii alcoolic.” (S., 16 ani)

„Aveam prieteni care consumau mult alcool și în fiecare zi făceau câte una, care se termina prost. Tatăl meu m-a descoperit într-o zi la gară cu dâșii și a fost foarte supărat, ca mai apoi să-mi dau seama că mă stric cu ei. Mai târziu, m-am dus să vorbesc cu ei pentru a le explica de ce nu ne mai vedem, dar m-au trimis în toate locurile, zicându-mi că nu știu a mă distra și că sunt un ratat. Dar eu cred că ei au probleme serioase, sunt leneși, mereu beți, mereu se bat între ei.” (M., 16 ani)

„Un prieten de-al meu a murit anul trecut, s-a prăbușit cu motocicleta după o noapte de discotecă, în care băuse imposibilul. Când se întâmplă aceste lucruri, înțelegi valoarea vieții, din acea zi nu-mi mai place să beau, sunt atent, cel mult o bere și e suficient, nu exagerez niciodată. Prietenii mei, pe de altă parte, au rămas ca înainte, dacă nu beau, nu sunt fericiți. De ceva timp mă întâlnesc cu alte persoane, care știu să se distreze cu puțin, doar un film, o pizza.” (A., 18 ani)

Un alt interes al cercetării noastre îl reprezintă consumul de droguri, care astăzi reprezintă o cultură a timpului liber, combinată cu comercializarea divertismentului și accentul pus pe expresia individualității. Astfel, “de la activitate stigmatizantă și deviantă, logica consumului de droguri ușoare a început să fie integrată în multe aspecte ale vieții de zi cu zi, asumând un ritm și rutină, justificată pe baza unei presupuse normalități [9, p. 11] și o difuzare pe scară largă la nivel experiențial” [5, p. 100-124]. În același timp, a luat avânt modelul policonsumului, un stil comportamental, care este marcat de posibilitatea de a trăi mai multe experiențe de droguri, menținând în același timp un stil de viață intact, considerat adecvat conform cerințelor sociale și capabil să mențină o imagine care nu este deloc problematică [6, p. 90].

În cadrul acestei culturi, a drogurilor, apărută în rândul noilor generații, devine clar modul în care rolul substanțelor psihoactive capătă un sens special în raport cu încercările de integrare a tinerilor moldoveni în stilurile de viață italiene.

Astfel, din declarațiile intervievaților, reiese un consum semnificativ de droguri ușoare (marijuana, hashish) doar în cazul băieților. Fumatul ca și băutul, reprezintă pentru tineri un instrument de relaționare cu colegii, “capabil să unească indivizii, făcându-i să se simtă parte a unui grup” [8, p. 204], activând un proces de identificare cu „alții semnificativi”:

„Fumez cu prietenii mei. Dacă suntem împreună, fumăm o biftă, compania este grozavă. De obicei nu fumez cu toți, ci doar cu grupul meu istoric. Noi toți ne cunoaștem încă din clasele

primare și fumatul pentru noi este ca un limbaj, doar noi îl avem și doar noi îl înțelegem.” (A., 16 ani)

„Pentru noi, fumatul este doar treaba noastră, o facem cu prieteni adevărați, pentru a ne distra. Sâmbăta este un lucru obișnuit.” (A., 18 ani)

Prin urmare, există un prag de toleranță foarte ridicat pentru consumul de cannabis și hashish, considerate drept droguri recreative, pline de efecte pozitive și avantaje individuale și colective:

„Când fumezi, te relaxezi, râzi, simți emoții pozitive. Nu este ceva care te doare sau te devastează, într-adevăr te calmezi.” (A., 18 ani)

„Pentru mine, pipa nu este doamne ferește, unii spun că este drog, dar este o prostie. Nimeni nu a murit vreodată de iarbă. Îmi place foarte mult efectul.” (M., 16 ani)

Consumul este astfel legat de relații specifice, dotate cu semnificație și justificate de natura non-problematică, având iluzia unei utilizări moderate, controlate și reglementate, care are loc în condiții bine definite, astfel încât să garanteze o experiență sigură. Majoritatea consumatorilor tineri moldoveni, declară că consumă droguri numai în companie, nesimțind nevoia de a le consuma singuri, fiind capabili să se autogestioneze și cunoștințe internalizate privind consumul nereglementat sau necontrolat.

„Nu suntem drogați, fumăm pentru distracție, doar sâmbăta sau la petreceri. Nu credeți că petrecem timp doar cu droguri, este mai mult un capriciu, o chestie de grup. Dacă o facem, e pentru că ne simțim bine, dar nu să devenim dependenți.” (D., 18 ani)

Totodată, în rândul fetelor, consumul de droguri pare irelevant, ca și în cazul tuturor comportamentelor atribuite stilurilor de viață occidentalizate (mersul la discotecă, consumul de alcool, o viață sexuală activă și precoce) În cazul tinerelor moldovence, orientările valorice și prescripțiile familiale devin o barieră defensivă împotriva modelului italian, activând forme de autoprevenire care se obiectivează în declarații morale:

„Niciodată nu am încercat, aceste prostii nu-mi plac. Sunt prieteni pe care îi cunosc și care și-au stricat ficatul. Ce rost are să te distrezi pentru a-ți droga sufletul? Fetele noastre nu fumează.” (M., 16 ani)

„Mie nu-mi place să fumez, toate acestea îți afectează creierul. Odată am tras dintr-o țigară și mă simt încă vinovată și acum în fața părinților, care mă iubesc și fac doar lucruri bune pentru mine.” (O., 16 ani)

„Nu beau și nici nu fumez. Când văd băieții care fac aceste lucruri, mă simt tristă pentru ei. Ei cred că fac lucruri atât de mari, dar sunt atât de sărace.” (M., 20 de ani)

Puținele care au vorbit despre „un fum” sunt tinere care par să răspundă la logica internă a grupului, prin imitarea băieților. Fumatul reprezintă pentru acestea o modalitate de a se echivala cu băieții, demonstrând că pot fi transgresive și capabile să depășească imaginarul social, care tinde să subestimeze frecvent participarea fetelor la consumul de droguri sau să le judece în mod negativ:

„Fumez, pentru că ne place să fumăm. Nu atât de mult, dar când suntem cu băieți, fumăm. Sunt multe fete care fumează, doar că le este rușine să zică acest lucru, pentru că nu este acceptabil ca fetele să fumeze, să beie ca băieții. Dar adevărul este că fetele încearcă, nu toate, dar sunt care o fac fără probleme.” (C., 16 ani)

„Fumez când sunt în companie, sunt practic întotdeauna doar cu băieți și toți fumează. Am învățat să fumez cu ei, pentru că mă simțeam întotdeauna exclusă, de parcă acest lucru ar fi doar pentru băieți. Acum îmi place, dar nu pot să fumez mult, doar 3-4 pufuri pe seară” (M., 18 ani)

Deși drogurile ușoare reprezintă în mare măsură universul experiențial al tinerilor moldoveni, acestia nu epuizează contextul consumului de substanțe. Conform unor afirmații obținute de la cei implicați direct și indirect, tinerii par să experimenteze substanțe mult mai periculoase, a căror utilizare ia amploare în circuite prietenoase, cu implicarea persoanelor mai în vârstă și în contexte care neagă utilizarea drogurilor sociorecreative:

„Am încercat și eu rufus, cu vărul meu mai mare și prietenii lui, la prânz. Este adevărat că îți întărește corpul, dar ca efect secundar, nu-ți amintești nimic după. Așa că am urmat și un tratament medicamentos. E ceva care arată ca marijuana, dar este diferit. În fața școlii la intrare sunt băieți care „rulează”, dacă vrei.” (M., 15 ani)

„Iau pastile când merg să dansez. Trebuie să mă încarc pentru a rezista toată noaptea. Mi-au propus și speed, dar nu am fost de acord, pentru că lucrurile se complică și-i mai greu să te târăști afară.” (S., 16 ani)

„Cunosc prieteni care arată la 18 ani ca niște moșnegi. Beau pastile de rahat. Chiar părinții lor, nu înțeleg că ei sunt arși?” (N., 18 ani)

Un alt aspect interesant în analiza comportamentelor de risc în cazul tinerilor moldoveni este legat de violența de grup și episoadele infracțiunilor mărunte: “acte considerate o expresie a marginalizării sociale în contextele urbane și suburbii, care provoacă o mare îngrijorare morală” [7, p. 78]. În această conjunctură, tinerii imigranți sunt deseori considerați ca o amenințare pentru societate, “datorită spectacolului și imaginilor stereotipale transmise de mass-media, transformându-i în țapi ispășitori perfecți în lectura parțială și superficială a fenomenelor adolescente.” [5, p. 100-124]

Cu toate acestea, atunci când un tânăr imigrant manifestă conduite deviate, lucrurile devin și mai complicate, traducându-se în confirmări ale lipsei integrării sociale, urmate de prejudecățile existente împotriva imigranților. [10, p. 48].

Așadar, bătăile și furturile din magazine par să reprezinte cele mai frecvente cazuri deviate, fiind raportate ca conflicte între grupuri etnice rivale, aparținând diferitor instituții, dar care implică un număr mare de subiecți. Violența rezultată, este menită să impresioneze, să transmită un mesaj și să producă efecte spectaculoase, mulțimea aglomerată ca spectator fiind considerată un semn al succesului.

„Când ne batem, toată lumea ne privește, unii țin chiar pumnii pentru noi, mai ales fetele.” (M., 15 ani)

„Datul etnic” reprezintă elementul unificator al grupurilor rivale, dând naștere la dinamica rezistenței grupului simbolic, care se dezvoltă în încercările de a imita modele violente:

„Bătăile sunt între imigranți, niciodată între italieni. De obicei totul se pornește de la fleacuri. Poliția ne desparte, doar când suntem la școală. Dar bătăile încep mai târziu, în afara școlii și întotdeauna între noi, străinii.” (B., 15 ani)

„Bătăile au fost și vor fi, chiar dacă-s din motive banale. Odată ne-am bătut doar pentru că aveam același tricou, identic.” (D., 16 ani)

„Odată un prieten a glumit cu o fată, imigrantă și ea, încât s-a pomenit la spate cu vreo zece frați de-ai acesteia, care au început o bătaie absurdă. În scurt timp s-au adunat și alții, cu bâte, cu vergi, care țipau că-i sunt verișori, rude, chiar de la altă școală.” (C., 17 ani)

„Nu întotdeauna sunt clare motivele bătăilor, uneori chiar sunt povești ridicole, mai ales legate de fete. Dacă deschizi gura când merge vreo fată de culoare, la sigur riști să înhăți o bătaie. Fetele astea chiamă toți prietenii lor și ăștia fac masacru peste tot.” (A., 16 ani)

Sunt agregări care se bazează pe rețele fluide, prin care autoidentificarea are loc în opoziție cu ceilalți, prin „privatizarea” locurilor și spațiilor în care să-și exprime violența. De fapt, majoritatea încăierărilor au loc după orele de școală, despre care tinerii au relatat anterior, subliniind aspectele negative legate și de consumul de alcool:

„Prietenii mei sunt întotdeauna lângă gară. Eu merg acolo în fiecare zi după lecții și nu este un loc rău. Doar că, dacă te duci singur, riști să fii bătut de alți imigranți. Cel mai bine să mergi cu cunoscuți sau prieteni acolo. Acum polițiștii verifică mai mult, dar înainte era mai periculos.” (P., 16 ani)

„Anul trecut mă întâlneam cu prietenii înainte de lecții, pentru a-i saluta, dar niciodată după amiază. Odată ce am fost acolo și-am văzut un tip cu coca, stau departe de parc. Deja prea mulți se adună în parc și este imposibil să nu se bată.” (A., 17 ani)

Furtul din magazine reprezintă cealaltă categorie de infracțiuni legate de tinerii moldoveni. Cu toate acestea, materialul empiric colectat pe acest subiect este carent, având în vedere dificultatea de a raporta astfel de acțiuni stigmatizante pe care, printre altele, nu le luasem în considerare inițial.

Formele furturilor din magazine, considerate încălcări tipice societății de consum [Palidda 2001], au loc mai ales în magazinele de îmbrăcăminte sau centrele comerciale, devenind un mijloc de a procura bunuri, altfel imposibile, sau pur și simplu de a obține necesarul, eliminând problema lipsei de bani. În acest mod, tinerii aspiră să se integreze într-o societate care prosperă pe consum și aparență, furturile din magazine, răspunzând și nevoii de transgresiune, fiind compatibilă cu logica provocării față de lumea adultă:

„Este un magazin lângă gară, unde toată lumea merge. Nu știu câte lucruri am furat de acolo. Practic nimeni nu observă. Intrăm în cinci, cumpărăm un pachet de gume de mestecat și ieșim, nimeni nu ne verifică în ghiozdane.” (V., 16 ani)

„Mulți fură. La Pull and Bear (magazin de haine pentru tineri) multe lucruri am furat cu prietenii mei: lenjerie intimă, pantaloni. Întri, mășori, desprinzi eticheta să nu sune când ieși și...Nu toată lumea are bani să-și cumpere haine, părinții nu sunt toți bogați ca cei de aici. Nu zic că este corect, dar aceste magazine precum Pull sau Benetton nu dau faliment.” (P., 16 ani)

„La Coop, dacă ești bravo, ieși cu o mulțime de lucruri. La fel și în magazinele de haine, dacă ești inteligent și știi cum să elimini alarma, trăiești bine. Un prieten de-al meu, acasă are un dulap plin cu lucruri furate. Așa că dacă te poți învăța, te descurci și aici.” (J., 18 ani)

În concluzie, putem afirma că practicile deviante analizate, ne oferă o imagine care apare între normalitatea deviantă și deriva către formele de marginalizare socială.

Pe de o parte, tinerii din diasporă par să se fixeze pe strategii imitative în consumul de substanțe și alcool, reproducând cu fidelitate practicile obișnuite din rândul colegilor autohtoni, deși cu o anumită abatere către forme mai îngrijorătoare de abuz. În acest sens, utilizarea alcoolului și a drogurilor ușoare este înscrisă în logica obișnuită a tinerilor, reprezentând comportamentele ce le permit să se simtă mai adulți, mai acceptați de grup, mai asemănători cu colegii lor italieni, fiind înscrisi într-un proces de asimilare, orientat pe baza valorică tipică italiană, ca o formă de „normalitate deviantă”, o devianță limitată pe o perioadă a vieții în care anumite rituri de trecere sunt considerate funcționale pentru recunoașterea și aprobarea socială.

Pe de altă parte, participarea la vandalism și implicarea în acte atribuibile criminalității mărunte, îi plasează într-o indiferență generalizată față de orice și de toată lumea, care se traduce prin forme de violență, răspândite și nemotivate, ce nu pot fi atribuite unui singur mecanism sau principiu. Bătăile, furturile mărunte, atacurile fizice asupra colegilor, devin forme de exprimare,

acte comunicative, prin care vor să-și afirme o putere simbolică în spațiul public. Este o putere care, totuși, este împotriva lor, amplificând anxietățile sociale și conducându-i de la invizibilitatea dublei absențe [11, p. 84] la vizibilitatea exasperată în contextul italian, capabilă să activeze etichete stigmatizante, cu o pondere decisivă în definirea posibilităților reale de integrare a altor tineri. Această formă de devianță, apare astfel ca un fenomen circular, fiind rezultatul unor practici, care subliniază și hrănesc influența reciprocă dintre actorii implicați (mass-media, cetățeni, poliție), dând naștere unor procese de criminalitate selectivă, care ajung să califice întreg grupul de apartenență etnică în condiția vulnerabilității structurale. [8, p. 204].

Astfel, dimensiunea integrării tinerilor din diasporă se înscrie în normalitatea acestor practici cu risc: a bea regulat în weekend, a fuma câteva pipe, a încerca droguri mai grele în anumite situații, comportamente răspândite în rândul tinerilor și într-un anumit sens tolerate și de societatea adultă, care încearcă să limiteze problemele, fără a le aborda efectiv. Practica băutăilor și cea de a fura în mall-uri și magazine, sunt în schimb, expresii originale a tinerilor, care își au geneza aproape întotdeauna în comparația cu băștinașii, al căror consum este adesea invidiat și comparația cu alte grupuri de colegi de diferite naționalități, dând naștere unei dinamici de rezistență simbolică la grup. Astfel, se pare că tinerii moldoveni, nu fac altceva decât să imite anumite comportamente negative sau să le amplifice, folosindu-le pentru a crea o imagine socială a lor și a propriului grup, care este aproape întotdeauna caracterizat de omogenitate etnică, în acest fel, cautând și ei un loc în sistemul social al Italiei.

Bibliografie

- AGUILERA, R. Generacion botellon. Que hay detras del botellon?, Madrid: Oberon, 2002, p. 43.
- BARALDI, C. Giovani e alcol. Un modello di prevenzione per l'abuso alcolico e gli incidenti stradali. Milano: FrancoAngeli, 2005, p. 84.
- BARNAO, C. Le relazioni alcoliche. Giovani e culture del bere. Milano: FrancoAngeli, 2011, p. 37.
- BAUMAN, Z. La societa dell'incertezza. Bologna: Il Mulino, 1999, p. 21.
- BERTOLAZZI, A. Soggettività e intersoggettività si compongono: i fumatori di cannabis in gruppo. In: Cipolla C. La normalita di una droga. Hashish e marijuana nelle societa occidentali, Milano: FrancoAngeli, 2008, p. 100-124.
- CIPOLLA, C., MORI, L. Le culture e i luoghi delle droghe, Milano: FrancoAngeli, 2009, p. 90
- COHEN, S. Folk Devils and Moral Panie: The Creation of the Mods and Rockers, New York: St. Martin's Press, 1980, p. 78.
- MELOSSI, D. Stato, controllo sociale e devianza: teorie criminologiche e societa tra Europa e Stati Uniti, Milano: Bruno Mondadori, 2002, p. 204.
- PARK, R. E., BURGESS, E. W. Introduction to the Science of Sociology, Chicago: The University of Chicago Press, 1924, p. 11.
- POLLINI, G., SCIDA, G. Sociologia delle migrazioni e della societa multietnica, Milano: FrancoAngeli, 2002, p. 48.
- SAYAD, A. La doppia assenza. Dalle illusioni dell'emigrato alle sofferenze dell'immigrato, Milano: Raffaello Cortina, 2002, p. 78-90